

M A R K A A N C O N I T A N A .

& trophæis in fastigio onustus; à senatu populoque Romano in ejus beneficii memoriam Trajano ibidem erectus, & adhuc temporis extans: qui licet quadrigis, trophæis, imaginibus, signis litterisque æneis inauratis, omnibusque suis ornamentis sit spoliatus (quemadmodum ex vestigiis, in quibus ænea signa, litteræ, parerga; aliaque sigilla marmoreo operi suis locis plumbo ferroque infixæ fuere, colligimus) non minus tamen spectantium oculos in admirationem rapit atque detinet. Dum scilicet accuratè considerant ejus molis artificium, pulchritudinem ac justam symmetriam partium. Quandoquidem numeris omnibus absolutissimum corpus illud marmoreum paucis immanium lapidum coriis, id est, ordinibus in altum æqua crassitudine evehitur: atque tam frontis, quam laterum undique scenographiam perfectissimam venusta cum quadam eutythmia repræsentat. Idque inprimis eximium videtur, architectique summam peritiam atque securitatem ostendat; quod arcus ipsius partes, & ornamentorum membra quæque; nimirum stylobatæ, atque spiræ columnarum; item capitulorum abaci, plinthe, echini, flores, ac tæniæ; nec non fastigii & apsidum projecturæ, fasciæ, coronæ, zophori, triglyphi, cymatia, simæ; sic & titulorum tabulæ, & quicquid est appendicum, quibus arcus honorarius similis exornari solet; non foris adjuncta, sed ex vastis marmorum quadris, è quibus totum opus constat, sint simul exsculpta, & artifice manu ad amussim expolita, coagmentataque tam concinnè; ut inter quadrorum commissuras ne cultelli mucronem quis inferere posset, & ex uno Parii montis saxo totus arcus excisus à longè videatur. Elogium, quod detractis æreis inauratis literis in arcus fronte supra apsidem extat, causam declarat. cur eo loci Trajano August. ejusdemque conjugii Plotinæ August. & sorori Marcianæ, jam tum inter Divas relatæ, in honorem exstructus fuerit.

Publica opera.

Propugnaculis urbs sex superbit, quæ vulgo *Il Ribellino del Porto*, *Il Cavalliero di S. Stephano*, *La Fortezza del Cassaro*, *Il Cavalliero della Porta del Calamio*, *Il Ribellino di S. Agostino*, *Il Lazaretto*: omnia suis tormentis bene instructa. Est ibi Domus, quæ vulgo *della Farina*, quam incolunt, qui ab legato Pontificio in consilium adhibentur, nobiles Anconitani, quorum Magistratus tres du-

rat menses. Continua Græcorum, Illyricorum, Pannonum, imo totius Europæ mercatura insignis, viis longissimis, sed angustis, frequens habitatur. Genuit *Augustinum*, Ordinis Eremitarum, Theologum; *Franciscum* & *Nicolaum Stalamentios*, Iure consultos; *Cyriacum*, singularem Antiquitatis indagatorem. Sub Imperio maxime floruit Romanorum: à quibus *Coloniæ* eo ductam, patet ex Plinii libro IIII natur. historiæ cap. XII. Postea, ab Gothis diu oblecta, non modo expugnari plane non potuit, sed & Clafsis Gothicæ navium XLVII victrix evasit; ex quibus vix decem fuga sunt elapsæ, ceteris omnibus aut captis, aut in mari submersis. Sequenti deinceps ætate Langbardorum Dominatum sustinuit, qui sedem in ea Marchionatus habuerunt. Iis deletis profligatisque, in fidem se dedit Cæsarium Germanicorum. Ab Saracenis hinc incensa, at non ita multo post instaurata, & populo opibusque aucta, suæ facta est potestatis: salvo tamen clientelari jure Pontifici Romano: sub cujus imperio postea omnino esse cœpit, arte Bernardini Barbæ, Episcopi Casalsensis, & Ludovici Gonzagæ, Clementis VII Legionum Præfecti. Ager suburbicarius cum rerum omnium, tum vini generosi est fertilis.

Clari Viri.

Imperium Majorum.

Ager.

Ad Anconitani Agri fines in ora *Aesis* est, qui *Fiumecino* hodie. Propter hujus ostium Arx est (*Rocca* vulgo) ab Anconitanis ad agri finitimi tutelam condita, tormentisque contra prædonum excursiones instructa. Inter Apennini colles, *Aesis* urbs invenitur; *Aesie*, Straboni & Ptolemaeo: Hodie *Giesi*, Episcopali gaudens dignitate.

Aesis fluvius & Vrb.

Vltra est *Fabrianum*; opidum quatuor nobilissimis Italiæ castellis ob ædificiorum splendorem connumerari solitum. Ea sunt *Crema* Langbardiæ, *Pratum* Tusciæ, *Barulum* Apuliæ, *Fabrianum* Markæ. Ædificatum volunt ob *Sentinii*, veteris urbis, cujus ad sextum lapidem reliquæ supersunt, interitum. Opificum tabernis frequens, quæ ita distributæ sunt, ut vici singuli proprias habeant uno in loco, Fabri suas, calceolarij suas, chartarii suas. De *Baptista Clavello*, ejus aliquando Principe, quemque habuerit vitæ exitum, & quæ inde sequuta, prodit memoriæ Blondus lib. XXV Historiarum. Inter præclaros viros habuit *Constantium*, Prædicatorum ordinis monachum, à Pontificibus in divorum numerum relatum.

Fabrianum.

Qualitas.